

สรุปเนื้อหาบทเรียนออนไลน์เรื่อง

Digital Literacy : ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence)

นางวัชรีย์ พรหมอารักษ์ ตำแหน่ง นายช่างโยธาชำนาญงาน

ตัวชี้วัดรายบุคคลด้านการพัฒนาองค์กร เพื่อวัดระดับความสำเร็จของ การพัฒนาความรู้ รอบการประเมินที่ 1

ปีงบประมาณ 2569 (1 ตุลาคม 2568 – 31 มีนาคม 2569)

หลักสูตร Digital Literacy : ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence) จะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะ เพื่อให้เราอยู่ในโลกออนไลน์ได้อย่างปลอดภัย รู้เท่าทัน และสร้างสรรค์

นี่คือสรุป "สิ่งที่ได้รับจากการเรียน" โดยแบ่งเป็นประเด็นสำคัญๆ ที่มักจะครอบคลุมในบทเรียนนี้ครับ:

1. ความเข้าใจพื้นฐาน (Digital Identity & Use)

- การสร้างอัตลักษณ์ในโลกออนไลน์: เข้าใจว่า "ตัวตน" ของเราบนโลกออนไลน์ (Digital Footprint) มีผลต่อชีวิตจริง การโพสต์หรือแชร์อะไรจะทิ้งร่องรอยไว้เสมอ
- การบริหารจัดการเวลา: รู้จักแบ่งเวลาหน้าจอ (Screen Time) ให้สมดุลกับชีวิตจริง ไม่เสพติดโซเชียลมีเดียจนกระทบสุขภาพหรือหน้าที่การงาน

2. ความปลอดภัยและความมั่นคง (Digital Safety & Security)

- การป้องกันภัยไซเบอร์: รู้วิธีตั้งรหัสผ่านที่คาดเดายาก (Strong Password), การใช้ 2-Factor Authentication และการระวังตัวจากไวรัสหรือมัลแวร์
- รู้ทันกลโกง (Scams & Phishing): สามารถแยกแยะอีเมลหลอกลวง, ลิงก์อันตราย หรือแก๊งคอลเซ็นเตอร์ และรู้วิธีรับมือเมื่อตกเป็นเหยื่อ
- การปกป้องข้อมูลส่วนตัว: เข้าใจความสำคัญของข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ไม่เปิดเผยข้อมูลสำคัญ เช่น เลขบัตรประชาชน หรือที่อยู่ ให้กับแหล่งที่ไม่น่าเชื่อถือ

3. การสื่อสารและอารมณ์ (Digital Communication & EI)

- มารยาททางดิจิทัล (Netiquette): การใช้ภาษาที่สุภาพ เหมาะสม และถูกกาลเทศะในการแชท หรือส่งอีเมล
- ความฉลาดทางอารมณ์ (Digital Empathy): มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นในโลกออนไลน์ ไม่ร่วมวง Cyberbullying (การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์) และรู้วิธีจัดการกับ Hate Speech

4. การรู้เท่าทันข้อมูล (Digital Literacy & Critical Thinking)

- การคิดวิเคราะห์: ไม่เชื่อข่าวง่ายๆ สามารถแยกแยะ Fake News (ข่าวปลอม) ออกจากข่าวจริงได้
- การตรวจสอบแหล่งข้อมูล: รู้วิธีเช็กว่าข้อมูลที่ได้รับมาน่าเชื่อถือแค่ไหน ก่อนที่จะกดแชร์ต่อ

5. สิทธิและกฎหมาย (Digital Rights)

- ลิขสิทธิ์ (Copyright): เข้าใจเรื่องการนำรูปภาพ ข้อความ หรือผลงานของผู้อื่นมาใช้ ว่าต้องให้เครดิตอย่างไร และอะไรที่ทำแล้วผิดกฎหมาย
- สิทธิความเป็นส่วนตัว: เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดพื้นที่ส่วนตัว หรือแอบถ่าย/แชร์รูปผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

ร่องรอยดิจิทัล (Digital Footprint Management):

- **สาระ:** เข้าใจว่าร่องรอยมี 2 แบบ คือ **Active** (สิ่งที่เราโพสต์เอง) และ **Passive** (สิ่งที่ระบบเก็บข้อมูลเราโดยไม่รู้ตัว เช่น ประวัติการค้นหา, IP Address)
- **ความสำคัญ:** ร่องรอยเหล่านี้ถูกใช้ประเมินเครดิตทางการเงิน (ในอนาคต) และการพิจารณาเข้าทำงาน ข้อมูลด้านลบที่เคยโพสต์ไว้เมื่อ 10 ปีก่อนอาจย้อนกลับมาทำร้ายเราได้

การบริหารจัดการทรัพย์สินดิจิทัล (Digital Rights & Copyright for Creators):

- **สาระ:** ในฐานะที่คุณฟางสนใจงานเขียนหรือถ่ายภาพ เรื่องนี้สำคัญมาก คือความเข้าใจเรื่อง **Creative Commons (CC)** หรือสัญญาอนุญาต ว่างานไหนเราเอามาใช้ได้แค่ไหน และงานเขียน/ภาพถ่ายของเราจะได้รับการคุ้มครองอย่างไรในโลกออนไลน์

สุขภาพดิจิทัล (Digital Health & Screen Life Balance):

- **สาระ:** ไม่ใช่แค่ "ลดเวลาหน้าจอ" แต่คือการ "จัดทำทาง (Ergonomics)" เพื่อป้องกัน Office Syndrome และการดูแลสุขภาพจิตไม่ให้เกิดภาวะ **FOMO** (Fear Of Missing Out - กลัวตกกระแส) หรือซึมเศร้าจากการเปรียบเทียบชีวิตตนเองกับคนอื่นในโซเชียล